C.N.S.A.S.
DIRECȚIA ARHIVĂ CENTRALĂ

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDETEAN BISTRITA NASAUD
- Securitate -
Nr.1o3/oo44oo din 3o.o5.1978

STRICT SECRET
Ex.nr. 2

62

C ă t r e

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITATII STATULUI
Direcţia I-a
B U C U R E S T I

La ordinul Dv.nr.121/T.D./oo4oo749 din 5.o5.1978, alăturat vă înaintăm materialele ordonate, cu menţiunea că originalul a fost expediat.

SEFUL INSPECTORATULUI
Colonel
INSUROIA GHEORGHE

Seful Securităţii
Lt.col.
Mînzat Ioan

C.N.S.A.S.
FOND ARHIVĂ CENTRALĂ

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITATII STATULUI
DIRECTIA I
121/TD/00400749 din 25 MAI 1978

STRICT SECRET
Ex.Nr.1

MINISTERUL DE INTERNE
Direcţia
Intrare 004400
Ziua 8 luna 05 1978

C A T R E,

INSPECTORATUL JUDETEAN BISTRITA-NASAUD
= SECURITATE =

63

Alăturat vă restituim scrisoarea lui HORVATH PAL, director adjunct al Liceului industrial nr.5 din Bistriţa adresată scriitorului ILLYES GYULA cu menţiunea ca scrisoarea să fie semnată de expeditor, iar adresa de pe plic scrisă tot de acesta.

Inainte de expediere, scrisoarea să fie fotocopiată în două exemplare, iar materialele respective să fie trimise la Direcţia I, indicativ 121/TD.

SEFUL DIRECTIEI
General-maior,
TABACARU DUMITRU

SEFUL SERVICIULUI
Colonel,
POPESCU STELIAN

oo134/230
2 ex.TD/DI
28.04.1978

64

„ MAGYAR NEMZET "
SZERKESZTŐSÉGE

TISZTELT
ILLYÉS GYULA
ÍRÓNAK
BUDAPEST

HUNGARÍA

C.N.S.A.S.
DIRECȚIA ARHIVĂ CENTRALĂ

65

Tisztelt Illyés Elvtárs !

Csodálkozással, megdöbbenéssel olvastam a Magyar Nemzetben megjelent cikkét. Mindmáig nem tudtam napirendre térni fölötte,úgy érzem a benne felvetett kérdések személyesen érintenek, ez késztetett arra, hogy Önhöz forduljak.

Sokra becsülöm munkásságát, a magyar kultùra nemzetközi hirnevéért kifejtett fáradhatatlan tevékenységét, annál érthetetlenebb számomra,hogy ez alkalommal tollát - talán jòhiszemüen - rossz ügy szolgálatába állitotta.

Több baráti szocialista országban volt alkalmam megfordulni és nem tudom elkèpzelni,hogy az, amit cikkében - sajnos csak igen nagy àltalanosságban - felsorol, a Szvjetuniót is beleértve, más legyen, mint egy lidérces álom rémlátomása.

Túlhaladtam az ifjúkori hevesség évein és - ezt Önnek is köszönhetem - igyekszem látó szemmel nézni a világunkat. A történelem sok alkalommal alapos leckében részesitett;legnagyobfokù felelötlenség lenne,erröl megfeletkeztünk. A cikk egy sötétbe borult , irreális Keleteuròpa képét tárja elénk ; a szocializmus épitèsèn mulkálkodó nemzetek a hitleri fajelmélet szellemeben küzdenek saját nemzeti kisebbségeik felszámolásáért. Egyedüli vilagitò csillag Magyarország, népe megértette, hogy törtènelmi hivatása az egész magyar nyelvi közösség vezetése a szocializmus felé vezetö ùton.Fogadjuk el - az igen vitatható megállapitást - hogy az egész világon nö a nemzeti kisebbségek türelmetlensége .Nem is olyan régen- mindnyájan emlékszünk még rá - a nemzetiségek mesterséges szembeállitása is kellett, hogy aljas célok érdekében lángba boruljon Euròpa. Nagy felelösségét vàlal magára, aki a nemzet felemelkedésèért gyùjtott fáklyával szomszédja portáját kerülgeti.

%

C.N.S.A.S.
DIRECȚIA ARHIVĂ CENTRALĂ

66

Egyazon nyelvi közösség tagjai vagyunk, mindenki előtt büszkén vallom magam magyarnak, de ne legyen a közös nyelv ürügy, hogy más magyarázza meg nekunk, saját hazánkban hogy épitsük a szocializmust ! ködös

Engedje meg, hogy a cikk eléggé általánositásaival a tényeket állitsam szembe. A helybeli liceum magyar tagozatán dolgozom.Csak az utobbi években néggyel nött azon osztályok száma, ahol a tanitási nyelv - még ha ezt egyesek akik krokodilkönnyeket hullatnak a magyar kisebbség sorsa felett nehezen is akarják tudomásul venii - magyar.Jelen tanévtöl kezdve két liceumnak is müködik magyar elsö éve (az elméleti-matematika-fizika és az egyik ipari liceumban). Az ipari liceumban is - kinek higyjen az ember, saját fülének, vagy a Magyar Nemzetnek - magyar oktatómester tanit szaktantargyat, magyarul. Gyerekeink magyarul ismerkednek meg az ábécével, magyarul dalolnak, sajátos nemzeti kulturánk teljes jogú birtokosaiként válnak Szcialista Románia polgáraivá.Nem általános utalás az sem,hogy csak ebben a tanévben 1.162.ooo magyar nyelvü tankönyv került a tanulók kezébe.Lehet-e igaz, hogy gyerekeinknek nincs lehetösége hogy az egyetemes kultura kincseit anyanyelvükön sajátitsák el!?Nezzük meg az érem másik oldalát is. A magyarországi német ,román nemzeti kisebbségek fiatalsága talán nem tanulja meg a magyar nyelvet? Létezik mérnökképzö,orvosi fakultás pl.szerb nyelven? Egy alkalommal, kiváncsiságból németül fordultam az eladóhoz a Korvinban.Nem értett meg. Ugyanigy a villamoskalauz és a taxisofför sem akitöl felvilágositást kértem .Azt jelentse ez,hogy Magyarországon apartheid politikát folytatnak a német anyanyelvüekkel szemben?

Több,mint tizénöt éve tevékenykedik vezetésemmel a kulturház magyar nyelvü szinjátszó csoportja.Tevékenységünk megyénk határain túl is ismert.Számos helyre látogattunk el az"Uri-murival", a"Tanitónövel", hazai magyar szerzök szindarabjaival.Munkásságunkat minden szinten, egész idö alatt csak segitökészség,elismerés kisérte.

Népi egyetemünkön neves irók,ujságirók - a Kolozsvári "Korunk" munkatársai- tartanak elöadásokat. A magyar folklor megörzéséért munkálkodó tanulóinkról televiziós felvétel készült.

Besztercén sok magyar értelmiségi,orvos,mérnök, tanárdolgozik.Anyanyelvük szabad használatában senki sem

C.N.S.A.S.
DIRECȚIA ARHIVĂ CENTRALĂ

67

gátolja öket. Mi több,román orvost is hallottam,amint,törve a nyelvet igyekezett idös magyar betegével magyarúl érintkezni.(Nemrégiben vakbélmütéten estem át, személyesen volt alkalmam tapasztalni).

Méltatlannak tartanám Önhöz bekezdésröl - bekezdésre vitába szállni cikkével.Nekünk nincsenek titkaink politikánkat sem sugallja sem valamely nagyhatalom pillanatnyi érdeke , sem a mások sikerei láttán érzett titkolt irigység....Magyarnak vallva magunkat ,de testvéri közösségben hazánk minden polgárával,saját hazánk jólétén munkálkodunk és jogos kivánságunk, hogy ebben senki,semmilyen sugallattól vezéreltetve ne szóljon bele.

Szomorú,ha valaki hirnevét,tehetségét harminc ezüstpénzért olyan célok szolgálatában állitja - kényszerül állitani - amelynek igazáról nem győződhetett meg.

Látogasson el hozánk,győződjön meg személyesen a valóságról, vagy csak nyissa ki a rádiot,televiziót, (ahogy itt nálunk, Kolozsváron, söt pl.Magyardécsén is lehet venni a magyar televizió adását.Önöknél is vehetö, kell hogy legyen az itteni adás is, vásárolja meg az "Utunk" , "Igaz Szó", "Korunk","Elöre" vagy bármely más ,romániai magyar lapot; ne féljen általános utalások helyett konkrét tényekről irni, csak az fogja valóban a magyarság és nem a Horthy korszak visszamaradt gyászlovagjainak ügyét szolgálni.

Tisztelettel

Horváth Pál

a besztercei 5 sz. Ipari Liceum

aligazgatója